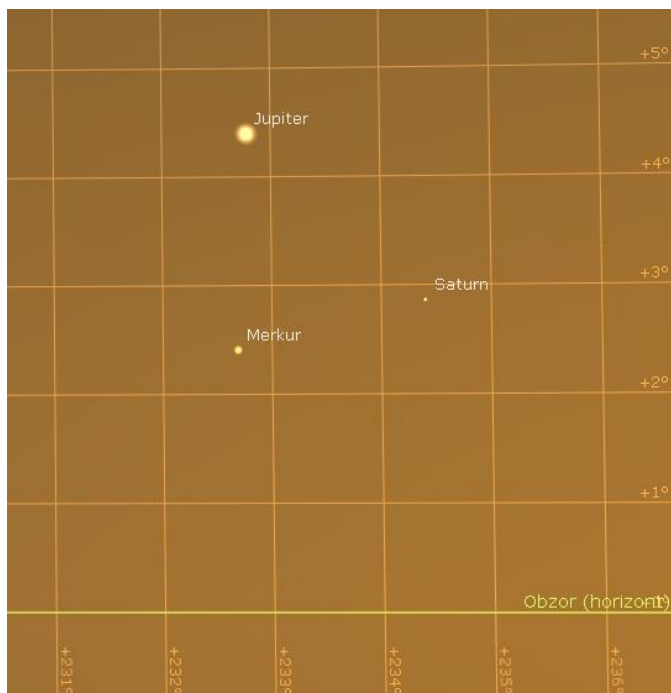

Dneska by to možná šlo

Planetární trojúhelník

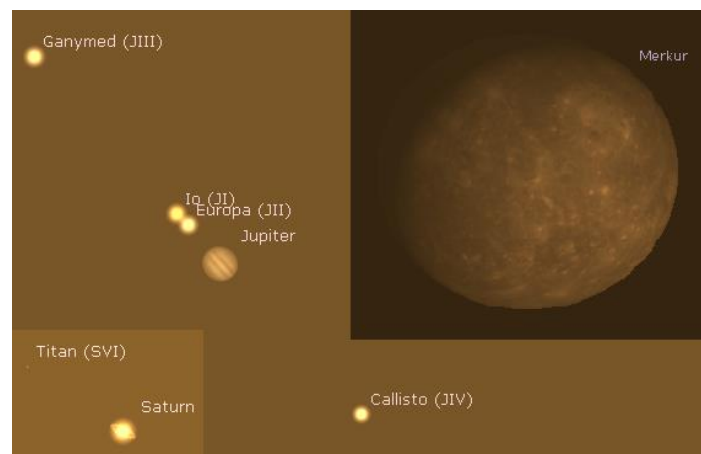
Planety Jupiter a Saturn, které nám před loňskými Vánocemi nabídlý zajímavou podívanou v podobě „Betlémské hvězdy“, se v současné době pomalu přibližují ke Slunci. Ale ještě, než úplně zmizí v záři naší hvězdy, stojí za to se na ně ještě naposled podívat. Ten „pravý“ okamžik nastane v neděli 10. ledna 2021 po západu Slunce.

K oběma plynným obrům se přiblíží nejmenší, Slunci nejbližší planeta – Merkur a vytvoří s nimi na obloze téměř přesný rovnoramenný trojúhelník. Jeho hlavním vrcholem bude Jupiter, na konci pravého ramene ve vzdálenosti $2^{\circ} 18'$ Saturn a na konci levého, vzdálen $2^{\circ} 5'$ Merkur. Trojúhelník bude základnou dlouhou $1^{\circ} 45'$ i vhodně orientován vůči obzoru. To vám může významně pomoci při vyhledání planet. První byste mohli spatřit Jupiter (+0,4 mag), který bude nejvýše a také nejjasnější. Pod ním je nutné se následně pokusit nalézt Merkur (+2,7 mag) a posléze i Saturn (+3,8 mag).

Pokud se vám zdají jasnosti planet podezřele nízké, je to dáno tím, že výčet dobrých zpráv právě skončil. Špatnou zprávou je výška celého uskupení nad obzorem a hloubkou Slunce pod ním. S hledáním planet musíte proto začít nedlouho po jeho západu! V okamžiku konce občanského soumraku (cca 17:05 SEČ pro okolí našich hvězdáren – viz připojený obrázek) bude Jupiter necelých 4,5 stupně nad ideálním obzorem a nejnižší položený Merkur ještě zhruba o 2 stupně níž. Tím se vysvětlují „podezřele“ nízké jasnosti planet uvedené výše. Atmosférická extinkce prostě vykoná své!

Na připojené mozaice si můžete prohlédnout rozložení měsíčků u velkých planet a fázi Merkura pro daný okamžik. Poměry velikostí a rozložení na obloze samozřejmě neodpovídají. Prvním předpokladem pro úspěšné pozorování, který ovlivnit můžete, je výběr vhodného místa s nulovým, nebo

ještě lépe záporným jihozápadním obzorem v azimutu kolem 230 stupňů. Pokusit se také můžete o zachycení seskupení pomocí fotoaparátu s delším ohniskem, např. s využitím sériového snímání. Druhým předpokladem, který je mimo naši kontrolu, je počasí. O pozorování má smysl se snažit jen za jasné oblohy bez oparu kolem obzoru. Šance je, vzhledem k právě panujícím podmínkám, malá. Ale jako vždy, štěstí přeje připraveným!